

XII. évfolyam/2. szám

2009.02.13.

2009. 6. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabonapiaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára	4
A gabonafélék kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén.....	7
Gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési átlagára	14
Külpiaci információk (Keresztessyné Mohr Katalin).....	16

Olajnövény-piaci jelentés	20
A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt kötési ára a chicagói tőzsdén.....	22-23
A növényi olajok heti átlagára a milánói tőzsdén.....	24
A nyers növényi olajok árai	25
Az olajos magvak és darák európai árai	26

Osztályvezető:
Dr. Stummer Ildikó

Készítette: Molnár Zsuzsa
E-mail: Molnar.Zsuzsa@aki.gov.hu

Készítette: Medináné Lázár Virgilia
E-mail: Lazar.Virgilia@aki.gov.hu
Fordítás, nemzetközi adatok:
Keresztessyné Mohr Katalin

Bioüzemanyag melléklet.....27

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944
Telefon: (0036) 1 476 6092
Fax: (0036) 1 217 8111
Internet: www.aki.gov.hu

Készítette: Keresztessyné Mohr Katalin
E-mail: Keresztessyne.Mohr.Katalin@aki.gov.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

- A havi termelői árak kismértékű növekedése figyelhető meg az újévben 2008. decemberéhez viszonyítva.
- A Budapesti Értéktőzsdén – a kisebb forgalom következtében – megtorpant a kukorica jegyzésének emelkedése.

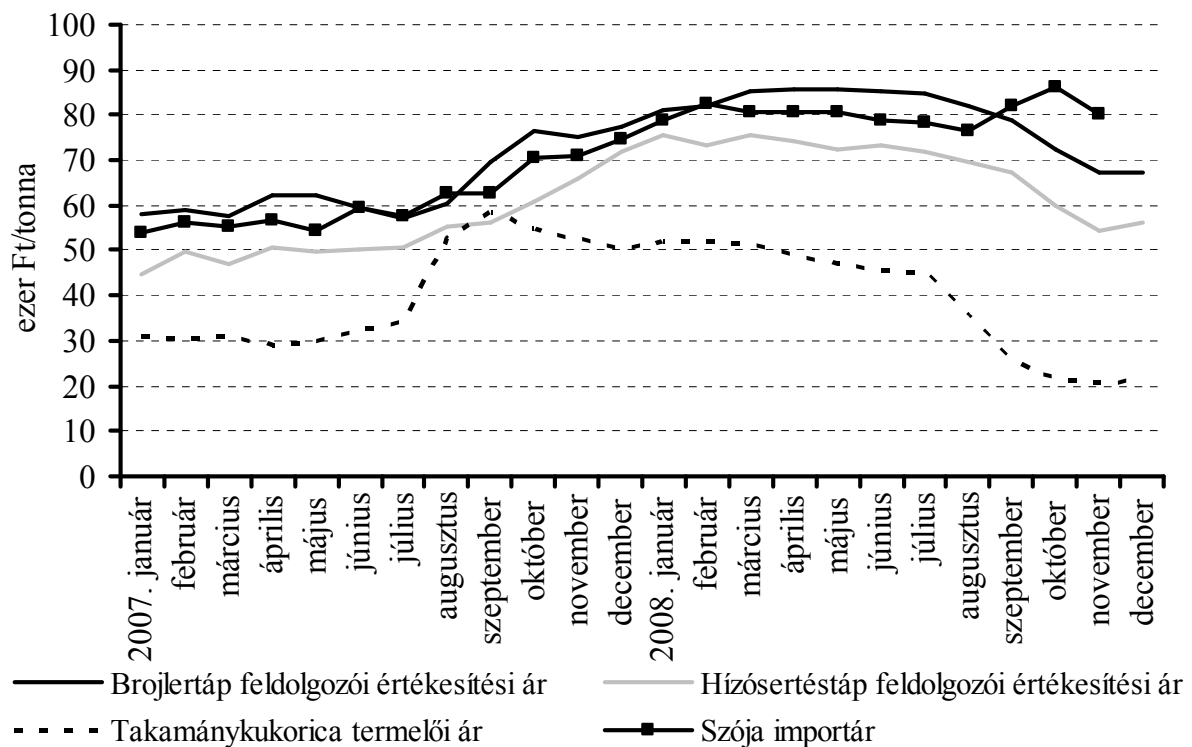
Takarmánypiac

A KSH szerint Magyarországon 2008-ban 8,963 millió tonna **takarmánykukorica** termelt. A hazai állatállomány kukorica szükséglete ebből a mennyiségből 3 millió tonna körül várható a 2008/2009. gazdasági évben. A fennmaradó csaknem 6 millió tonnából – egyéb hasznosítási irányokon felül – jelentős mennyiségű exportalapanyag marad. A globális, az európai és a fekete-tengeri gabonabőség következtében azonban hazánk exportlehetőségei beszűkültek, és a hatalmas regionális kínálat drasztikus áresést indukált. A hagyományos és potenciális exportpiacok távol-ságából és a szállítás módjából fakadó jelen-

tős költségek tovább nehezítették hazánk lehetőségeit az olcsóbb tengeri szállítással szemben 2008 végén. A fekete-tengeri régió országai (Oroszország, Ukrajna) számára a szállítás kisebb problémát és költséget jelent, így versenyelőnybe kerültek az EU és hazánk hagyományos exportpiacain az észak-afrikai és a közel-keleti régióban. A regionális gabona-túlkínálat valamint a versenyhátrányunk hatására nyomott kukoricaárak alakultak ki hazánkban.

Hazánk **szójaimportja** – a 2007. évi nagymértékű importár emelkedés ellenére – az előző évvel közel azonos szinten maradt, 743 ezer tonna volt 2008. január és november között [KSH, 2009]. A magyar határparitásos importár 2008-ban szeptemberig alig változott, év végére azonban – feltehetően a forint erőteljes gyengülése következtében – újra emelkedett.

A takarmány- és alapanyagár alakulása

Forrás: AKI PÁIR, KSH

A 2007. évi alapanyagár növekedés eredményeként a **takarmánytápok** ára szintén tovább nőtt 2008-ban (3. ábra). Az éves átlagárát figyelembe véve brojlertáp esetében 30,57%, hízósertéstápnál 32,59% a változás mértéke 2007-hez viszonyítva. Ezzel szemben a takarmánykukorica éves átlagára 2008-ban 38,61%-kal volt alacsonyabb a 2007-es ár-szinthez képest. Ez, valamint az árak tendenciája azt jelzi, hogy a tápárak csak néhány hónap késéssel követték (követik) a takarmánygabona árváltozását. A takarmánykukorica termelői ára 2008. első felében kismértékben csökkent ugyan, de ez a takarmányárakban nem jelent meg. 2008. második felében, amikor az alapanyag ára zuhanni kezdett (júliusról-augusztusra), a tápok jelentősebb áresése csak két hónap múlva következett be, és lényegesen kisebb mértékű volt. Az is jól megfigyelhető, hogy míg 2007 elején a takarmánykukorica és a tápárak közötti különbség 14-27 ezer Ft/tonna volt, addig 2008 végére ez a különbség 35-46 ezer Ft/tonnára növekedett. Az elmúlt két évben a tápárak alakulását az import-fehérje ármozgása jobban befolyásolta, mint a hazai kukoricaár. 2008 végén a kukorica árának zuhanása már érezhetővé válik a csökkenő tápárakban, de addig a takarmányárak az import szója árával változtak együtt. A tápár mérséklődésének oka valószínűleg az, hogy a gyártók a gabona alapanyagot már annyira alacsony áron szereztek be, hogy kompenzálni tudták áraikban a fehérje-alapanyag magas és emelkedő árát. Késve ugyan, de megjelent a hazai olajmalmok által kibocsátott napraforgó- és repcedara fehérje-alapanyagként történő felhasználásának hatása is.

A tápárak változását a jövőben is elsősorban a szója világpiaci árváltozása, illetve importára határozza meg hazánkban. A szója importárának növekedése újabb takarmányár emelkedést indukálhat. A takarmánykukorica hazai termelői ára módosíthatja az árváltozás mértékét, de az olcsó hazai gabonával csak rövid ideig tartó hatás érhető el. A fehérjeimportigényünk mérséklésével, hazai helyettesítő termékek nagyobb arányú felhasználásával

enyhíthető kitettségünk a világ szójapiaci változásainak.

Termelői árak

Az étkezési búza hazai országos termelői ára kismértékben, 5,52%-kal növekedett 2009. 6. hetében az előző héthez viszonyítva (1. táblázat). Hasonló emelkedés (+3,02%) figyelhető meg a takarmánykukorica esetében is. Az előző év azonos időszakát tekintve az étkezési búza termelői ára 46,19%-kal, a takarmánykukoricáé 50,34%-kal volt alacsonyabb 2009. 6. hetében (2. táblázat).

A havi átlagárakban kismértékű emelkedés figyelhető meg mindkét gabonaféle esetében a (1-2. ábra). Az étkezési búza havi termelői ára 35 ezer Ft/tonna, a takarmánykukoricáé 24 ezer Ft/tonna felett alakult 2009. januárjában, ami étkezési búzánál csaknem 1200 Ft/tonna, míg takarmánykukorica esetében közel 3000 Ft/tonna növekedést jelent a 2008. decemberi árhoz képest.

Határidős jegyzések

A **chicagói tőzsdén** a búza és a kukorica jegyzése is mérséklődött 2009. 6. hetében. A csökkenéshez hozzájárult az erősödő dollár, a visszaeső érdeklődés hatására gyengülő külpiaci pozíció, a takarmányipar és az etanol-szektor visszafogottabb kereslete az USA-ban, továbbá az argentinai esőzésekről szóló kedvező hírek. A hét utolsó napján (2009. február 6.) azonban már emelkedtek a jegyzések, az USA vártnál nagyobb exportértékesítése (Dél-Amerika irányába), továbbá az alföldi területek száraz időjárása következtében. A **Budapesti Értéktőzsde** árupiaci szekciójában az euro búza legközelebbi határidőre szóló jegyzése nőtt számottevően február elején, azóta 34-35 ezer Ft/tonna szinten stagnál. A takarmánykukorica jegyzése február első napjaiban még emelkedett, majd kismértékben visszaesett. A jegyzésekkel együtt a forgalom is csökkent az elmúlt héten, a korábbi időszakhoz viszonyítva kevesebb kontraktus született takarmánykukoricára.

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 6. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaró.	2009. 5. hét	2009. 6. hét	2009. 6. hét/ 2009. 5. hét (%)
Étkezési búza	tonna	6 412,06	14 300,91	2 953,49	9 752,55	23 666,46	242,67
	Ft/t	33 170,13	33 767,30	30 592,95	31 471,06	33 209,36	105,52
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	3 264,07	-	-
	Ft/t	-	-	-	23 483,10	-	-
Takarmánykukorica	tonna	32 879,64	12 041,89	-	58 923,50	47 411,97	80,46
	Ft/t	27 272,34	25 160,55	-	25 668,30	26 444,75	103,02
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

* Szarmazási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus.

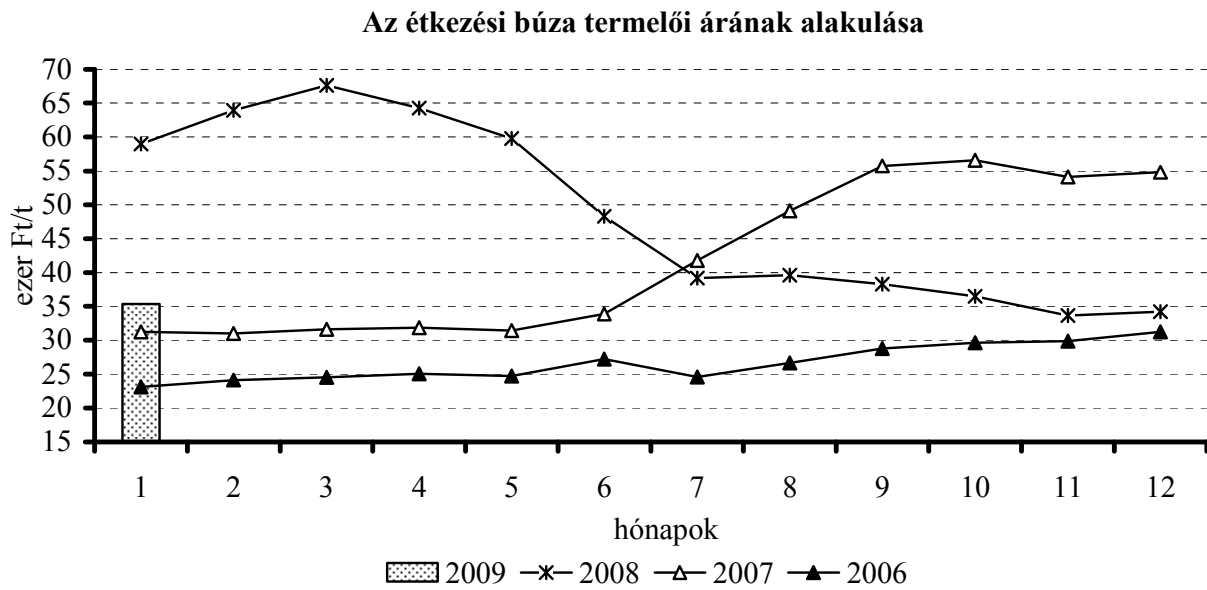
Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

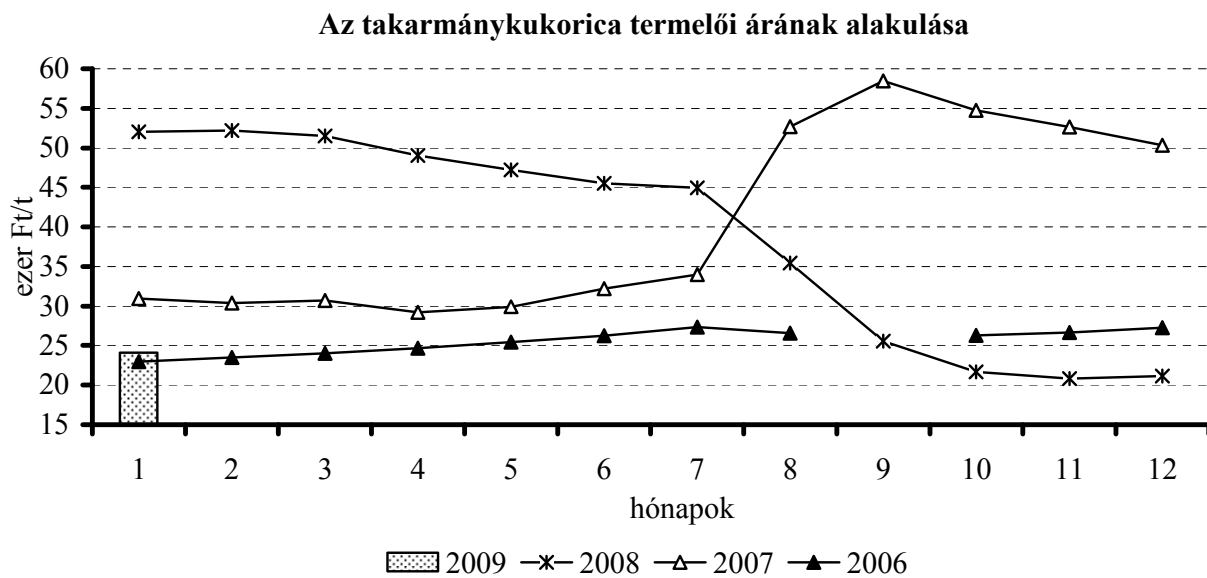
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 6. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2008. 6. hét	2009. 5. hét	2009. 6. hét	2009. 6. hét/ 2008. 6. hét (%)	2009. 6. hét/ 2009. 5. hét (%)
Étkezési búza	tonna	11 437,21	9 752,55	23 666,46	206,93	242,67
	Ft/t	61 717,58	31 471,06	33 209,36	53,81	105,52
Takarmánybúza	tonna	-	3 264,07	-	-	-
	Ft/t	-	23 483,10	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	1 311,58	58 923,50	47 411,97	3 614,87	80,46
	Ft/t	53 246,29	25 668,30	26 444,75	49,66	103,02
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KÖZÉP-KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Egyesült Királyság	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
40	46 510	-	35 280	36 590	37 581
41	41 500	-	35 250	36 740	36 728
42	46 010	-	35 180	38 430	35 465
43	40 990	-	35 880	40 490	35 140
44	30 310	-	36 500	36 840	34 511
45	41 440	-	34 000	33 390	34 843
46	37 370	-	34 760	36 670	34 691
47	41 250	-	34 210	38 040	30 984
48	-	-	32 730	39 440	33 745
49	38 270	-	31 280	36 530	34 162
50	-	-	30 230	34 700	34 693
51	46 540	-	29 990	38 370	33 751
52	-	-	-	35 910	34 645
1	31 490	-	-	30 110	-
2	28 980	-	30 630	30 850	31 982
3	32 440	-	33 130	37 930	36 667
4	-	-	34 510	37 440	36 069
5	-	-	36 350	36 700	31 471
6	-	-	-	40 750	33 209

hetek	Oroszország	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
40	-	36 650	37 170	32 520	43 050
41	-	35 720	41 110	32 980	43 540
42	-	35 680	42 920	33 160	43 220
43	-	36 640	41 400	32 610	42 530
44	-	34 890	40 320	32 740	44 410
45	-	35 050	39 270	30 180	42 040
46	-	34 050	39 640	29 730	41 190
47	-	33 770	35 640	28 160	40 920
48	-	32 800	41 360	26 960	42 270
49	-	32 750	40 520	25 900	35 220
50	-	33 200	40 820	26 170	37 870
51	-	31 450	29 590	-	37 300
52	-	31 020	38 450	-	47 340
1	-	30 910	-	-	34 370
2	-	31 670	-	-	-
3	-	34 260	45 500	-	48 280
4	-	32 920	49 430	-	34 730
5	-	33 590	41 670	-	37 590
6	-	-	-	-	-

Megjegyzés - az ár a következő standardra vonatkozik:

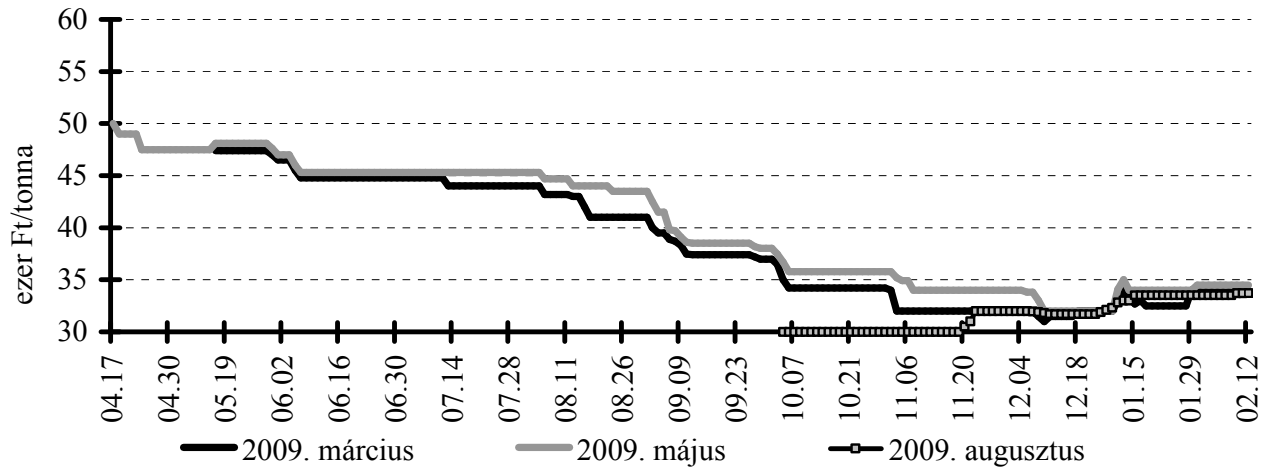
- hektolitersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegenmag-tartalom max. 7%
- csírázott szem max. 4%
- Hagberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Észtország: hektolitersúly 72 kg, Hagberg-féle esésszám 180, csírázott szem 3%
- Nagy-Britannia: hektolitersúly min. 76 kg, Hagberg-féle esésszám 250
- Szlovákia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%
- Magyarország: hektolitersúly 76 kg, csírázott szem max. 2%, Hagberg-féle esésszám 230
- Oroszország: nedvességtartalom max. 15%
- Lengyelország: hektolitersúly min. 76 kg, idegenmag-tartalom max. 6%
- Lettország: nedvességtartalom max. 13%, idegenmag-tartalom max. 5%, csírázott szem max. 3%
- Bulgária: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 4%
- Litvánia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 3%

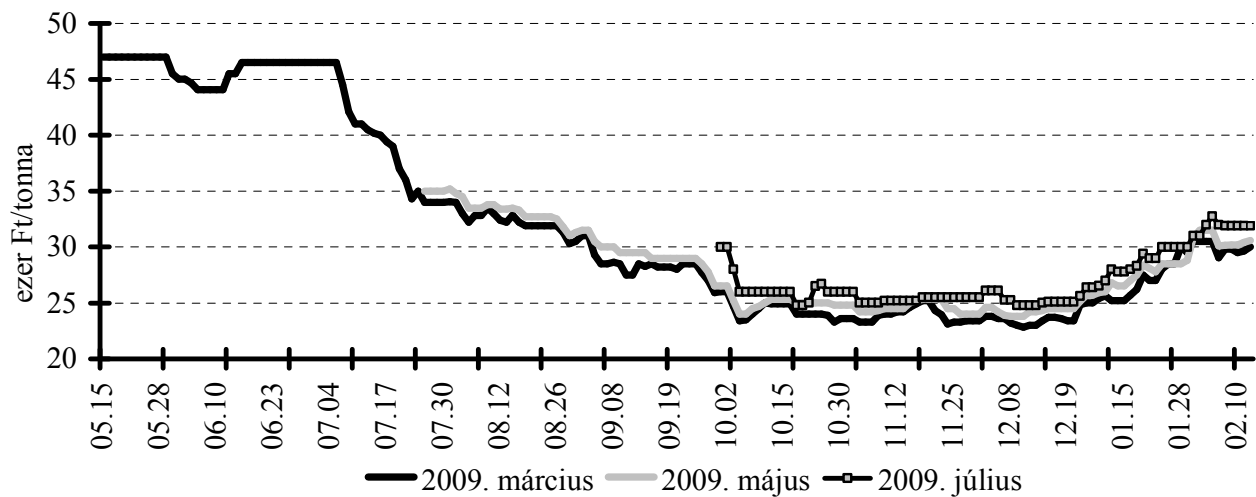
Forrás: AGRIMIS - Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2009. 6. hét

Az euro búza különböző határidőre szóló kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén

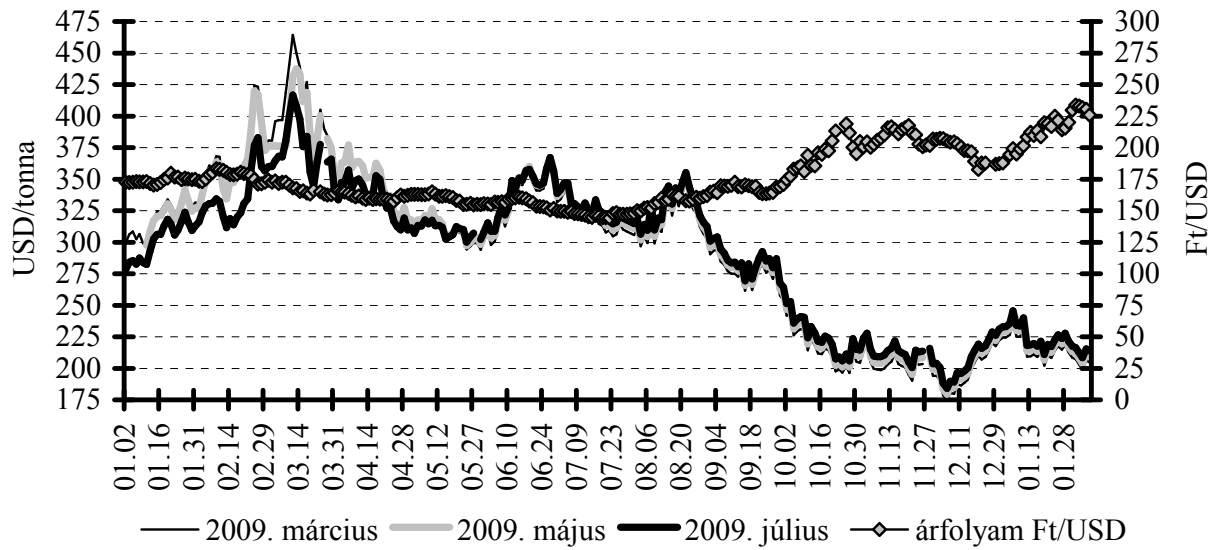
Forrás: BÉT

A takarmánykukorica különböző határidőkre szóló kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén

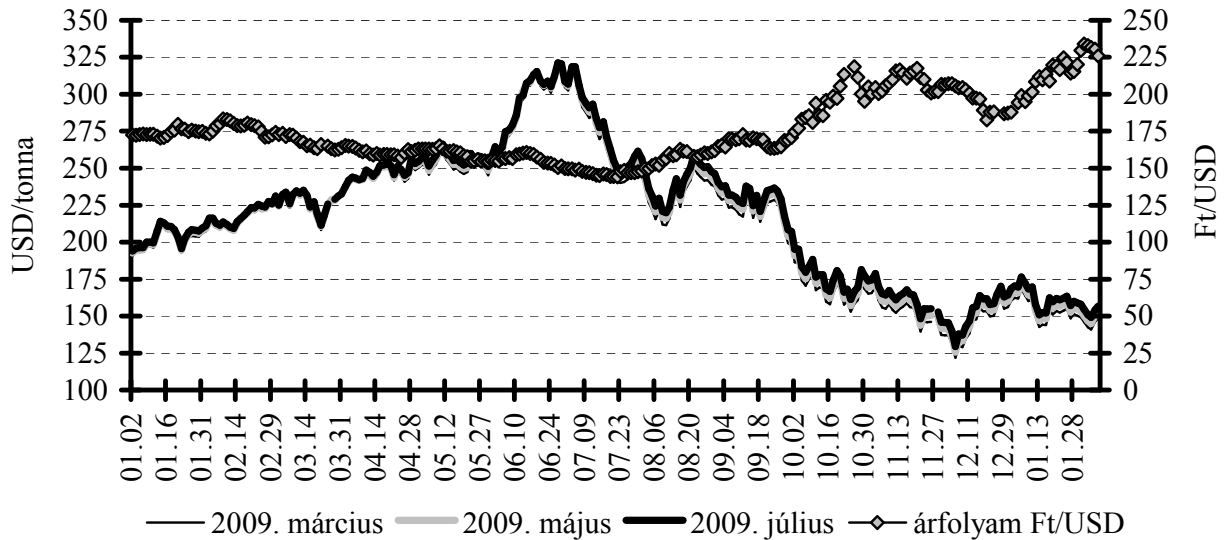
Forrás: BÉT

A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói tőzsdén

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

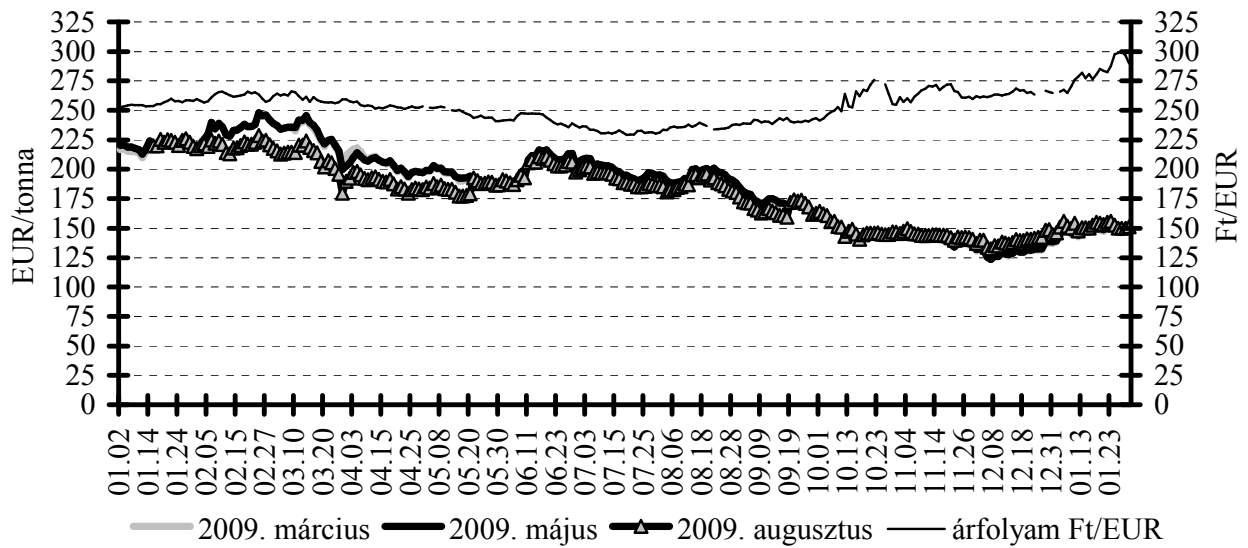
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói tőzsdén

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

7. ábra

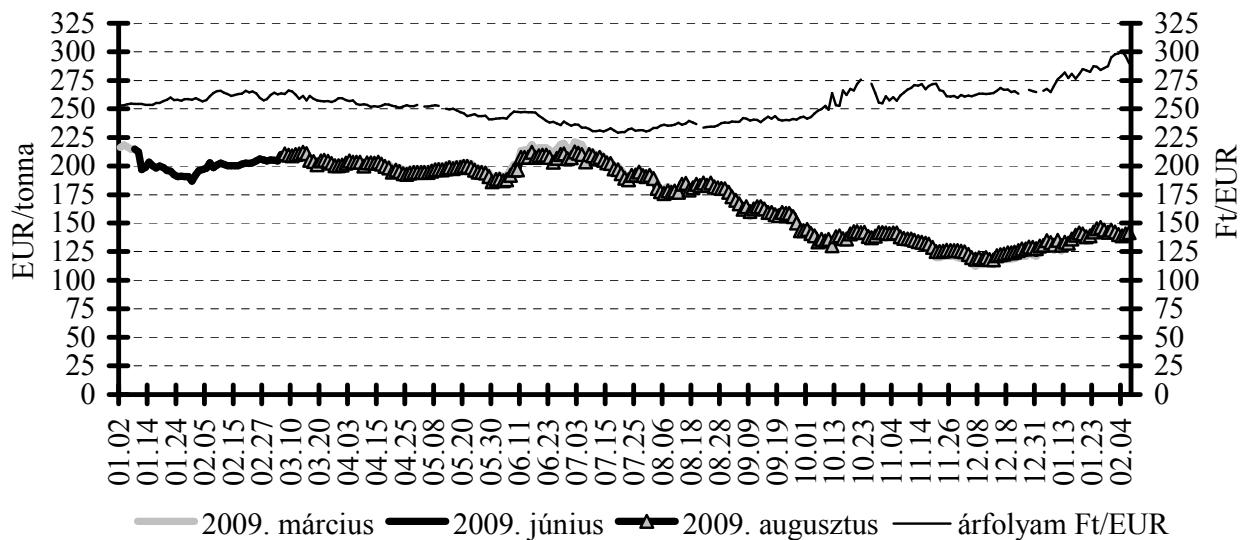
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi tőzsdén

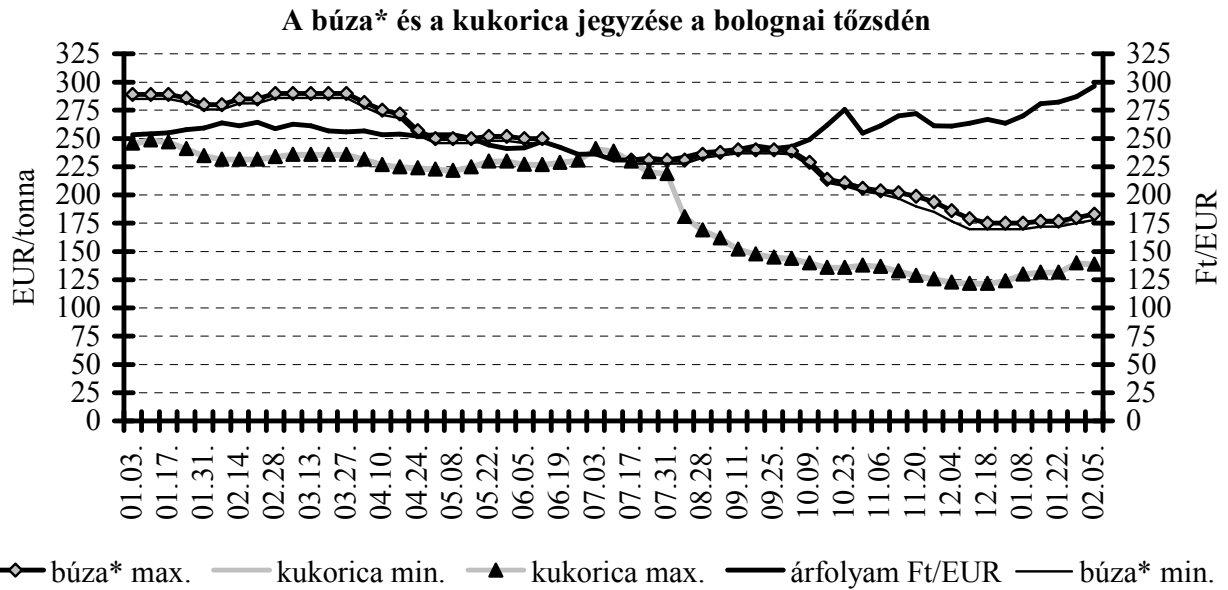
Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

8. ábra

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi tőzsdén

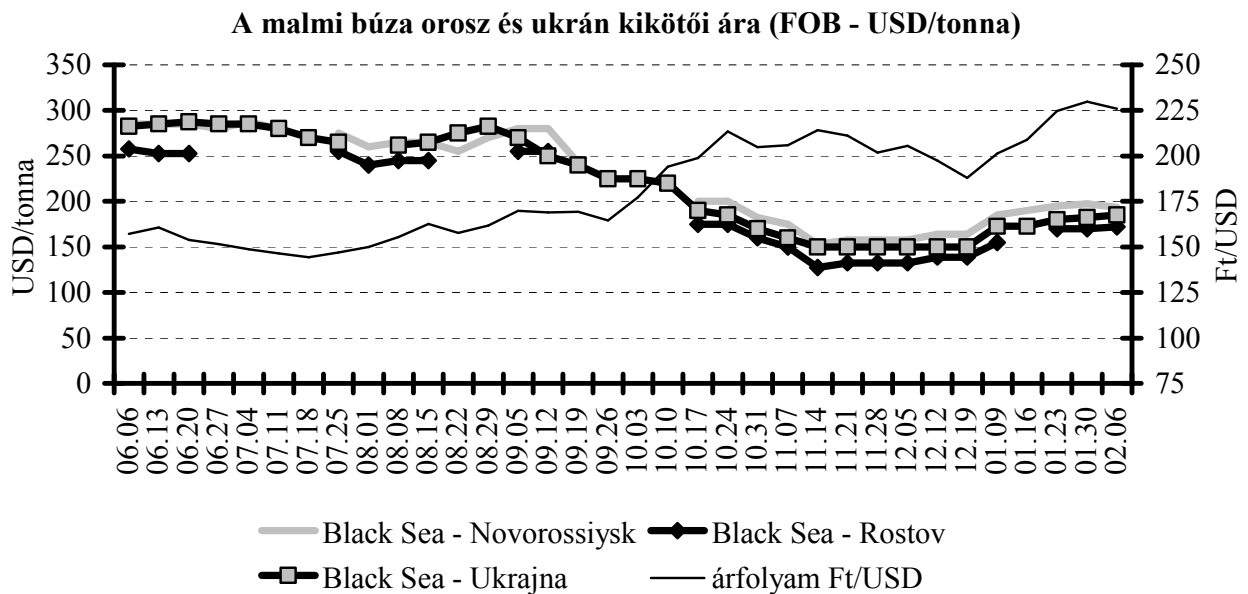

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

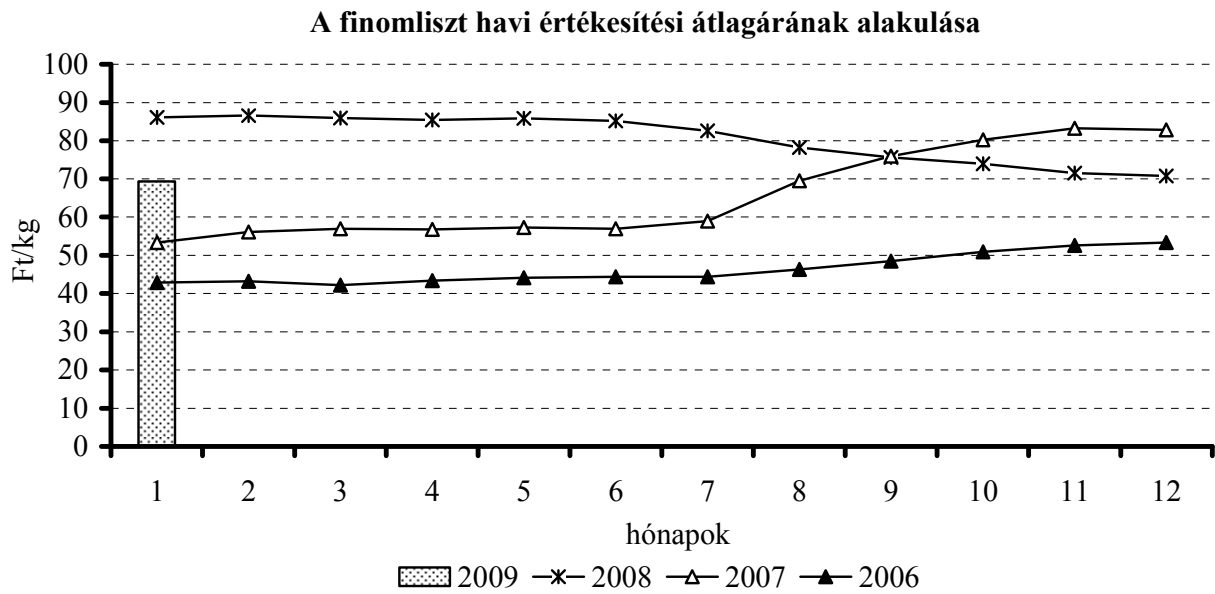

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna; MNB

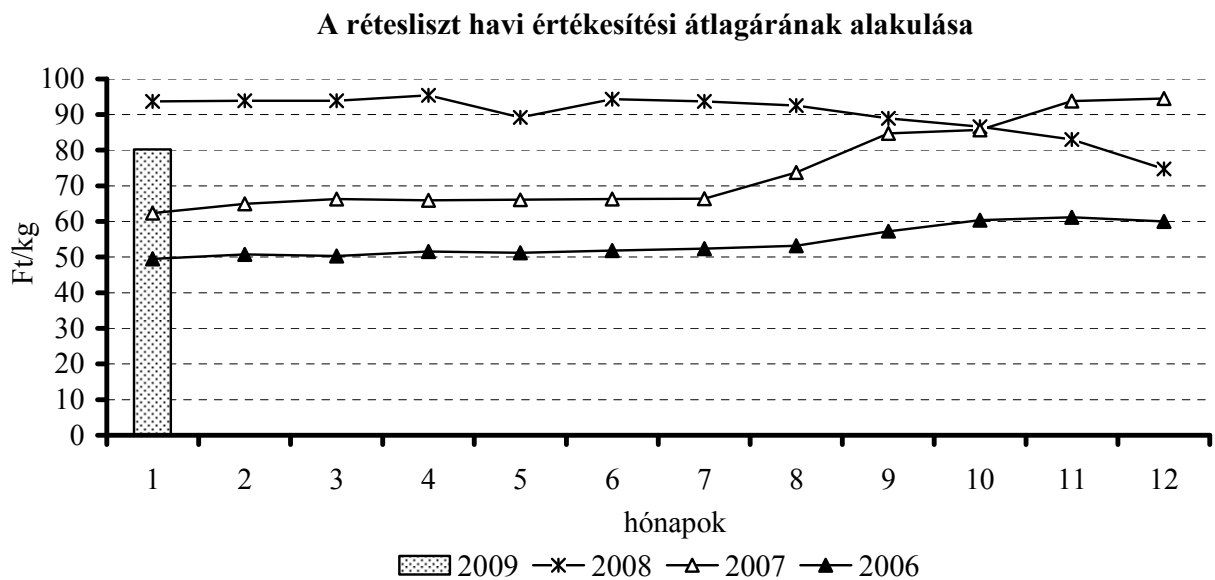
* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl; fehérje 13,5%)

Forrás: HGCA, MNB

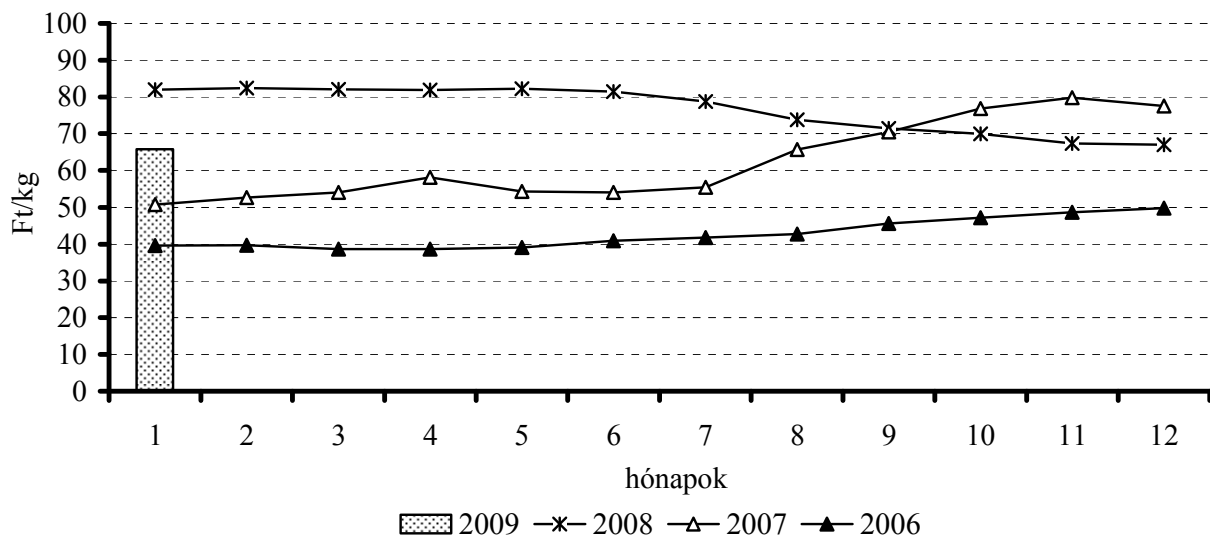

Forrás: AKI PÁIR

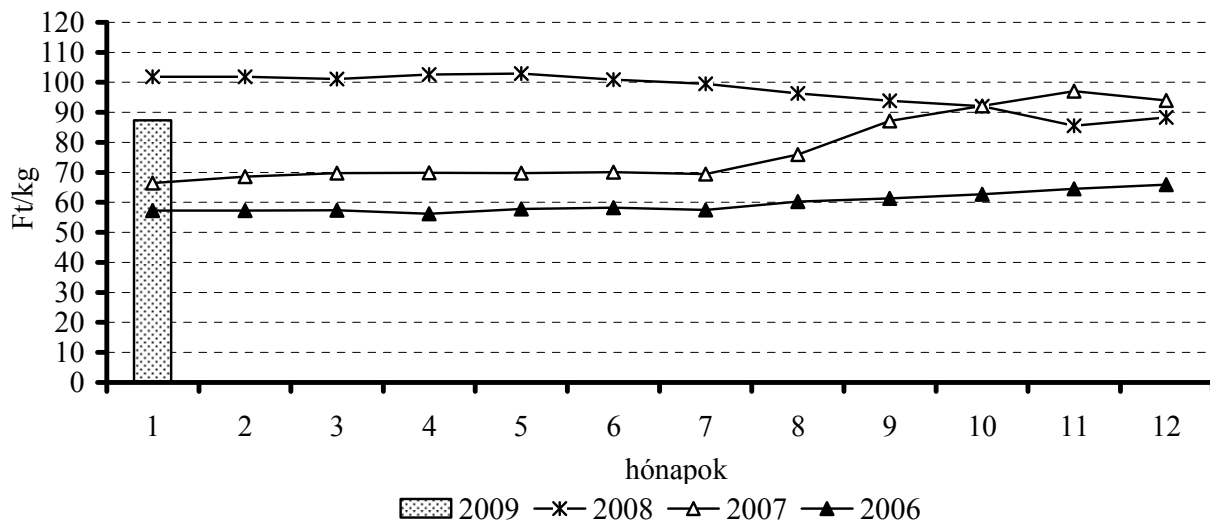
Forrás: AKI PÁIR

A fehér kenyérliszt havi értékesítési átlagárának alakulása

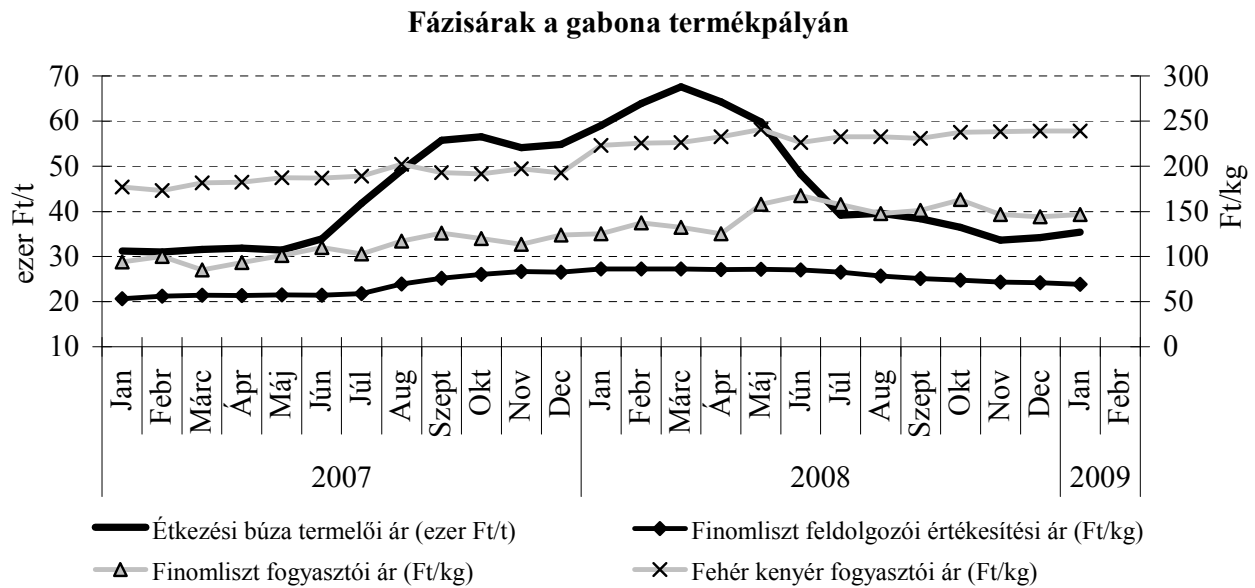

Forrás: AKI PÁIR

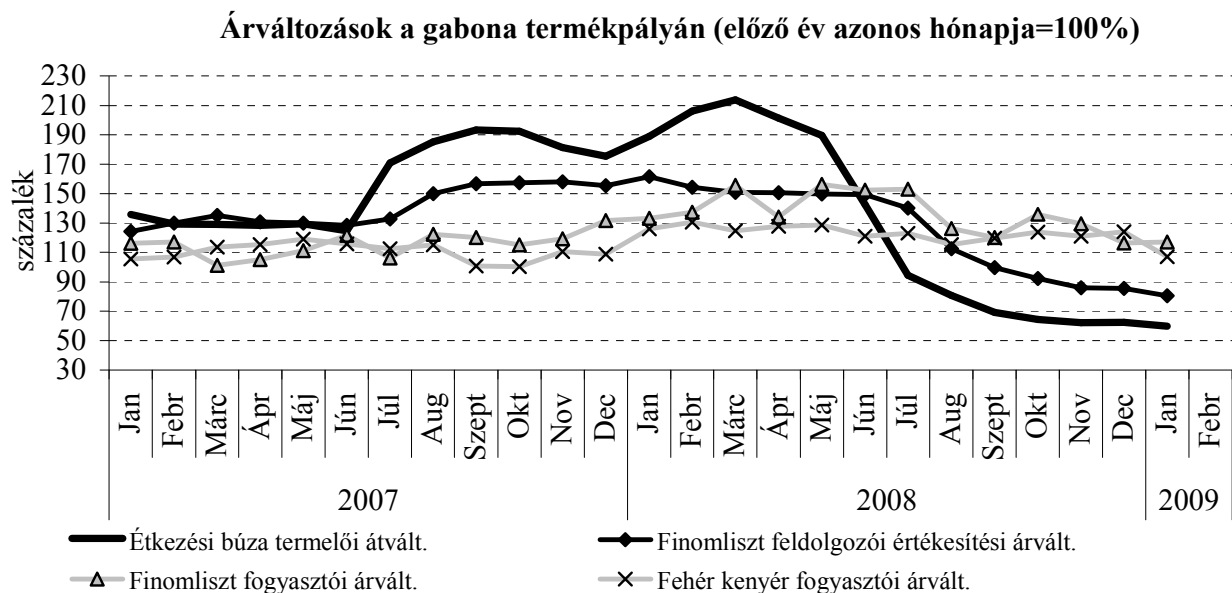
A búzadara havi értékesítési átlagárának alakulása

Forrás: AKI PÁIR

Forrás: AKI PÁIR

Forrás: AKI PÁIR

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 6. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Országos				
		2008. 6. hét	2009. 5. hét	2009. 6. hét	2009. 6. hét/ 2008. 6. hét (%)	2009. 6. hét/ 2009. 5. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1430,10	1614,62	1559,25	109,03	96,57
	Ft/kg	83,10	65,67	64,13	77,17	97,66
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1378,83	1714,51	1526,81	110,73	89,05
	Ft/kg	85,77	68,37	68,40	79,76	100,05
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	883,03	683,43	760,74	86,15	111,31
	Ft/kg	92,83	75,91	75,47	81,30	99,42
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	88,55	108,15	86,13	97,27	79,64
	Ft/kg	88,69	72,09	72,04	81,22	99,92
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	49,09	17,80	9,65	19,66	54,21
	Ft/kg	90,40	79,06	76,67	84,81	96,97
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	71,71	57,86	56,14	78,29	97,03
	Ft/kg	99,56	85,68	85,44	85,82	99,72
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	713,01	1107,17	1105,59	155,06	99,86
	Ft/kg	81,59	64,24	63,85	78,26	99,39
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	1042,30	1051,04	1143,95	109,75	108,84
	Ft/kg	83,56	65,69	64,98	77,77	98,92
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	343,38	564,47	577,45	168,17	102,30
	Ft/kg	85,13	68,71	66,54	78,16	96,83
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	105,73	97,08	97,40	92,12	100,33
	Ft/kg	89,31	73,04	71,58	80,14	98,00
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	42,58	69,26	52,49	123,28	75,79
	Ft/kg	100,67	88,67	86,19	85,61	97,2

Forrás: AKI PÁIR

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA

Termék	2008. február	2009. január	2009. február*
Finomliszt BI 55	137	147	157
Fehér kenyér	226	239	240
Félbarna kenyér	200	213	214
Étkezési búzadara AD	156	187	194

Ft/kg
Forrás: AKI PÁIR

* 2009. február 11-ig.

KÜLPIACI INFORMÁCIÓK Határidős piacok (2009. február 6.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago *(ősz, lágú búza)		Kansas **(ősz, kemény búza)		Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)		LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	GBP / tonna	
2009. március	150,00	43 467	2009. március	204,64	46 220	2009. március	215,48	48 668	2009. március	116,00
2009. május	150,50	43 612	2009. május	209,42	47 300	2009. május	219,52	49 581	2009. május	118,40
2009. augusztus	151,25	43 829	2009. július	213,92	48 316	2009. július	223,56	50 493	2009. július	121,00
2009. november	159,00	46 075	2009. szeptember	223,01	50 369	2009. szeptember	227,60	51 406	2009. november	125,00
2010. január	160,00	46 365	2009. december	230,45	52 049	2009. december	233,57	52 754	2010. január	127,50
2010. március	161,50	46 799	2010. március	235,78	53 253	2010. március	238,53	53 874	2010. március	129,50

* SRW-Soft Red Winter. MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

** HRW-Hard Red Winter. CBOT/CME - Chicago Board of Trade

*** DNS-Dark Northern Spring. LIFFE - London International Financial Futures and Options Exchange

**** Etkezési és takarmánybúza.

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago	
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő
2009. március	138,50	40 135	2009. március
2009. június	139,50	40 424	2009. május
2009. augusztus	141,75	41 076	2009. július
2009. november	145,75	42 235	2009. szeptember
2010. január	141,25	40 931	2009. december
2010. március	141,25	40 931	2010. március

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME - Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

Repce

8. táblázat

MATIF, Párizs	
Szállítási határidő	EUR / tonna
2009. május	286,00
2009. augusztus	291,00
2009. november	295,50
2010. február	295,00
2010. május	295,00
2010. augusztus	295,00

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	EUR/tonna	Ft/t	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2008. 6. hét		2009.6. hét		
Franciaország					
Rouen	261	69 367	144	42 753	február
La Pallice	265	70 429	148	43 938	február
* Creil	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	-	-	152	45 059	február
Würzburg	248	65 724	133	39 278	február
Köln	-	-	142	41 946	február
Drezda	255	67 715	130	38 537	február
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	252	66 919	144	42 687	február
Spanyolország					
**Barcelona	-	-	149	44 170	február
Ausztria					
Bécs	-	-	143	42 243	február
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	198	52 637	128	38 010	február
Bordeaux/Bayonne	194	51 575	133	39 492	február
La Pallice	195	-	133	39 492	február
Németország					
Hamburg	245	65 060	136	40 316	február
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
**Barcelona	-	-	150	44 466	február

* FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** - Import búzaár.

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2009. 6. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	122	36 264	február
Franciaország			
Rouen	116	34 452	február
La Pallice	-	-	-
* Creil	114	33 859	február
Németország			
Hamburg	116	34 387	február
Hannover	-	-	-
München	114	33 646	február
Drezda	106	31 423	február
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	129	38 241	február
Spanyolország			
Barcelona	144	42 687	február
Ausztria			
Bécs	104	30 830	február
Finnország			
Raisio	101	29 866	február
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	126	37 268	február
Németország			
Hamburg	141	41 798	február
Hollandia			
*Rotterdam	146	43 132	február
Belgium			
Brüsszel	141	41 798	február

* FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	2009.01.30.		2009.02.06.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t		
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	342,37	78 642,39	345,39	78 009,79	február	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	—	—	—	—	—	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	251,30	57 723,61	249,30	56 306,90	február	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaó. alapminőség	—	—	194,60	43 952,36	február	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	198,80	45 664,36	195,50	44 155,63	február	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágybúza	—	—	185,00	41 784,10	február	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	—	—	347,90	78 576,69	február	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	—	—	338,90	76 543,95	február	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	174,00	39 967,80	174,90	39 502,91	március	*FOB US Gulf
Argentína	166,50	38 245,05	157,00	35 460,02	április	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Franciaó., takarmány	—	—	158,70	35 843,98	február	*FOB Rouen
Oroszország, takarmány	—	—	140,00	31 620,40	február	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	—	—	—	—	—	*FOB PNW

(1) CWRS - Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(2) Ausztrália APH - Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(3) US No. 2 DNS - USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(4) US No. 2 HRW - USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(5) ASW - Australian Standard White: standardbúza

(6) EU, Franciaó. alapminőség: a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW - USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza

(8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza

(9) Kanada CWAD 1 - Canada Western Amber Durum 1: kemény

(10) Kanada CWAD 2 - Canada Western Amber Durum 2: kemény

(11) US YC 3 - USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Franciaó., takarmányárpa: a világpiaci árnak elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW - USA Pacific Northwest

* FOB: Free on Board - bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- **A szójabab ára a chicagói tőzsdén 2009 elején jellemzően ingadozó volt, végeredményében a 2008. december végi árakhoz képest emelkedett az árszint.**
- **A repcemag ára a párizsi és a winniepegi tőzsdén 2009. február közepéig nőtt.**
- **A hazai tőzsdén a napraforgó és a repcemag ára tovább emelkedett, elsősorban a keleti térség kedvezőtlen termés kilátásai következtében (Ukrajnában várhatóan 30%-kal kevesebb, mindössze 2-2,2 millió tonna repcemag termésre számítanak).**

Világpiaci helyzet

A szójabab és termékeinek jegyzése a chicagói tőzsdén 2009. 7. hetének közepéig tovább nőtt (1-3. ábra), köszönhetően annak, hogy az elmúlt időszakban a legnagyobb szójatermelő dél-amerikai országokban ugyan jelentős csapadék hullott, de ez már nem tudta enyhíteni a korábbi szárazság okozta termés kiesést. További problémát okozott, hogy a termelők nem megfelelően műtrágyázták az állományt. Prognózisok szerint már 10 millió tonnával kevesebb (ebből a brazil termés várhatóan 3 millió tonnával lesz kevesebb) szójababot tudnak majd betakarítani a termelők idén, amely az államokbeli szója exportot fogja erősíteni. Az USA jelenlegi szójabab készlete 5 millió tonna körüli. Február első hetében az USA exportja elérte a 1,18 millió tonnát (közel 14%-os növekedést jelent az előző év ugyanezen időszakához képest), ebben az évben ez volt a második legnagyobb kivitt mennyiség.

Az argentin termelők sztrájkja is erősen befolyásolta a szójabab árának alakulását, ugyanis nem szállítottak alapanyagot a sajtoló üzemekbe. Ennek hatását mutatja az argentin kikötői ár is (FOB), amely február 10-éről 11-ére 700-ról 704 USD/tonnára emelkedett.

A pálmaolaj készletek erőteljes csökkenése szintén az árak növekedést idézte elő a maláj

és a rotterdami tőzsdén, amely kihatott a szójaolaj árának emelkedésére is.

Az olajkészletek globális szinten még mindig alacsonyak, várhatóan az alapanyag árak ennek hatására rövidtávon emelkednek. Az előrejelzések szerint 1,3 millió tonnával kevesebb lesz 2009-ben a szójaolaj felhasznált mennyisége. A világ összes szójaolaj exportja is előreláthatóan 8 millió tonna körül alakul, Brazília 2009 áprilisától növelni szeretné a biodízel előállított mennyiségét.

A Nemzetközi Energia Hivatal (IEA) előrejelzése alapján 2009-ben világszerte tovább csökken az ásványolaj felhasználása, az előző évhez képest 0,6%-kal. Ezzel párhuzamosan az olajos magvak versenyképessége is gyengül, éves felhasznált mennyisége világ szinten jelentősen nem változik. Az amerikai válságkezelő programok okozhatnak rövidtávon áremelkedést a kőolaj és az olajos magvak esetében, de várhatóan ez nem lesz számottevő.

A nyersolaj hordónkénti ára február közepén az IEA prognózisa miatt mind a New Yorki, mind a londoni tőzsdén esett. Ennek hatására a világ legtöbb tőzsdéjén (chicagói) csökkent a szójabab és termékei, a pálmaolaj (maláj) és egyes helyeken a repcemag (winniepegi) jegyzése.

Európai kitekintés

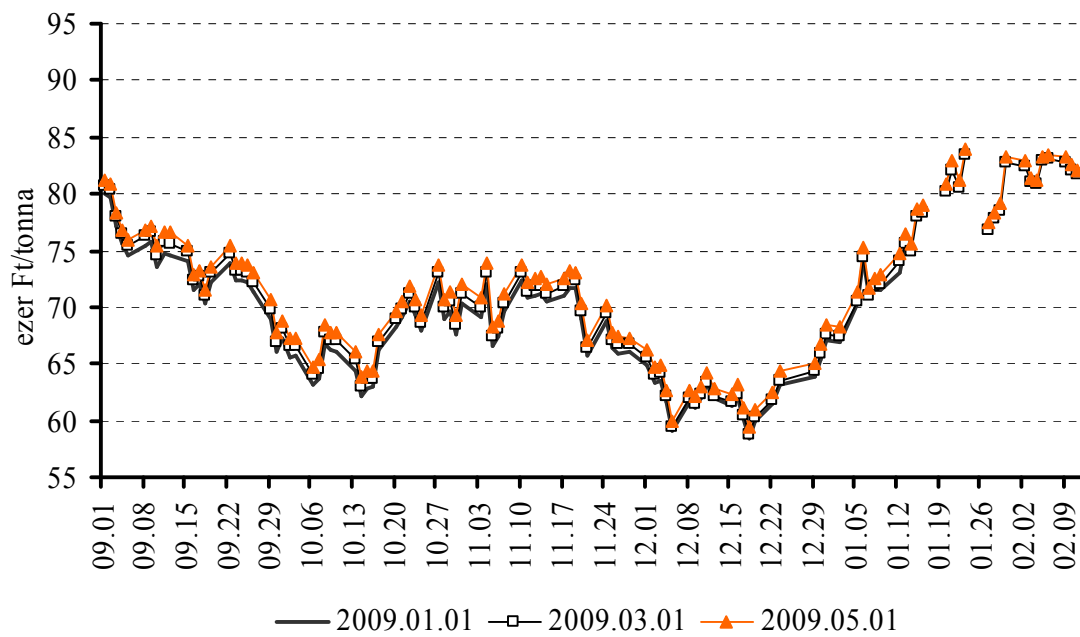
A repcemag ára a 2009. január végi árakhoz képest folyamatosan nőtt az európai tőzsdéken (4., 6. ábra). A párizsi tőzsdén a repcemag ára jobban ingadozott, mint a közép-európai tőzsdéken, az árakat elsősorban a termésbecslések és készletek alakítják. A repcemagból egyelőre nincs hiány, azonban egyre nagyobb a kereslet a növényi olajok iránt, mivel egyre több uniós országban növelik a biodízel bekeverési arányát (pl. Ausztriában és Németországban 2009-től az arány elérte a 7%-ot).

Hazai körkép

A napraforgó 2009. márciusi határidős ára a budapesti tőzsdén intenzívebben, míg a májusi és októberi jegyzések szolidabban emelkedtek 2009. 6 és 7. hetében (6. ábra). A repce-mag ára töretlenül ível felfelé, az utolsó két hetet tekintve, a márciusi jegyzések 13%-ot, míg az augusztusi és szeptemberi árak 4-5%-ot emelkedtek. Ez várhatóan a repce hazai, valamint a keleti szomszédok bizonytalan terméskilátásainak (pl. Ukrajnában alacsonyabb vetésterület, gyengébb termésátlag) köszönhető.

1. ábra

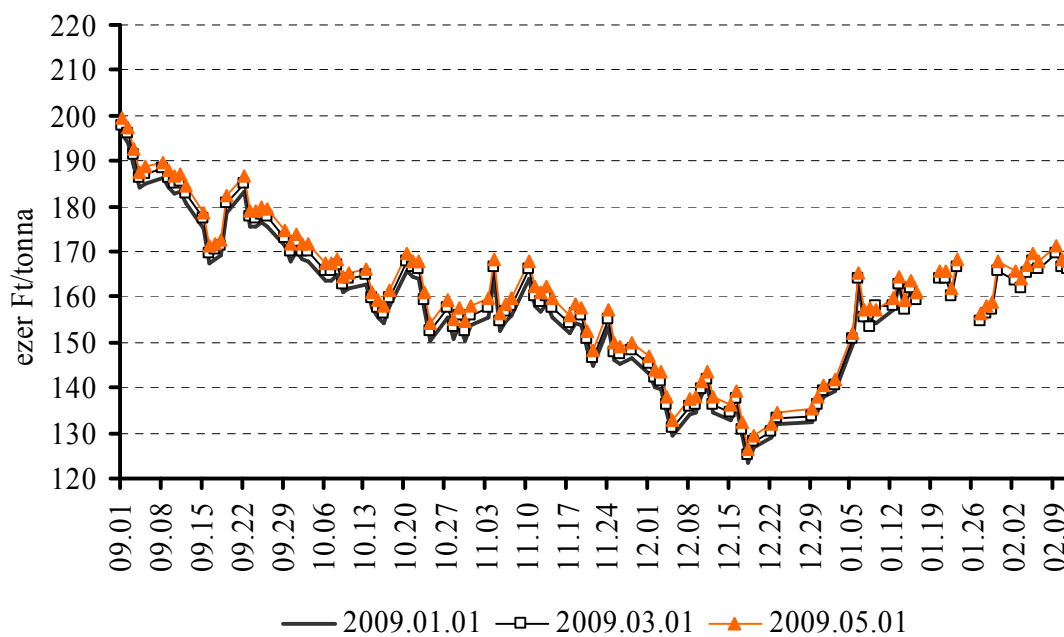
A szójabab különböző határidőre szóló kötési ára a chicagói tőzsdén

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

2. ábra

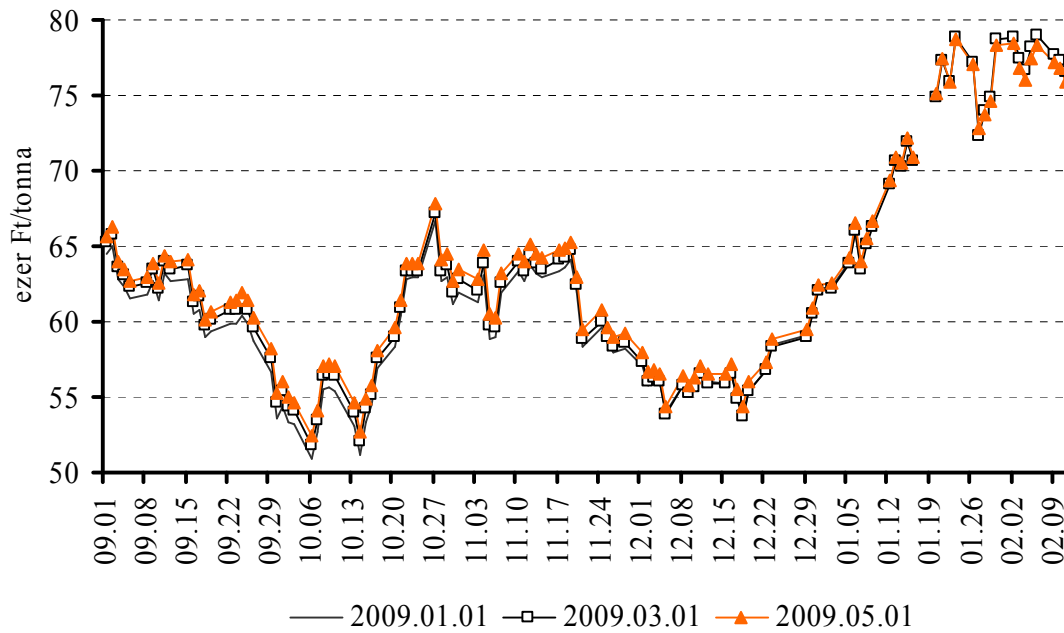
A szójaolaj különböző határidőre szóló kötési ára a chicagói tőzsdén

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

3. ábra

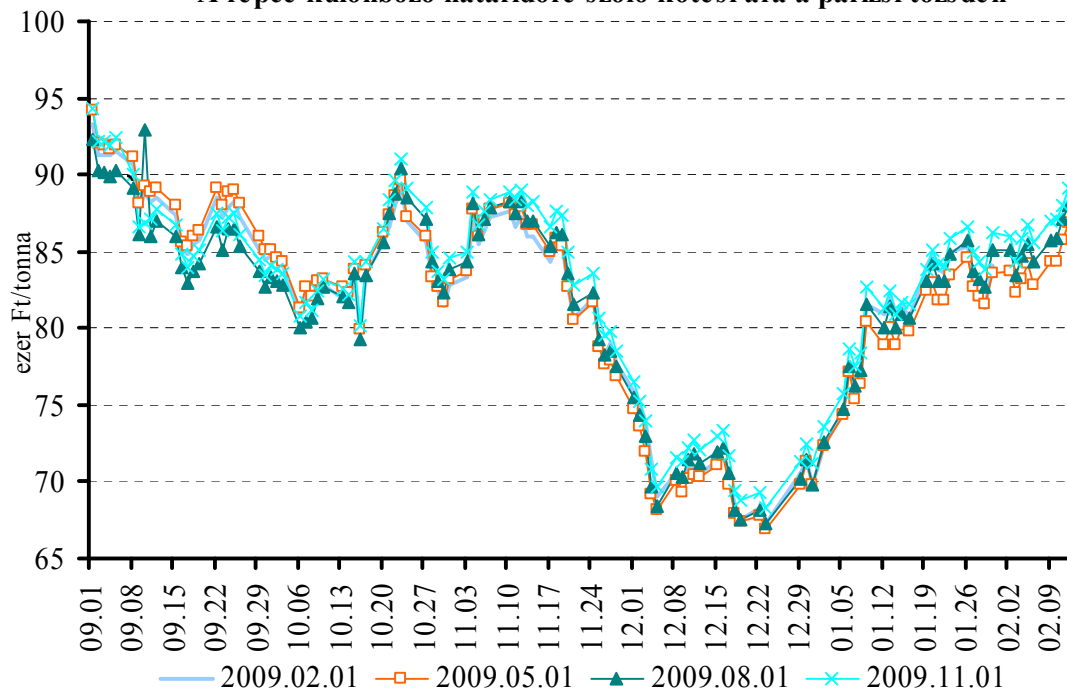
A szójaliszt különböző határidőre szóló kötési ára a chicagói tőzsdén

Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

4. ábra

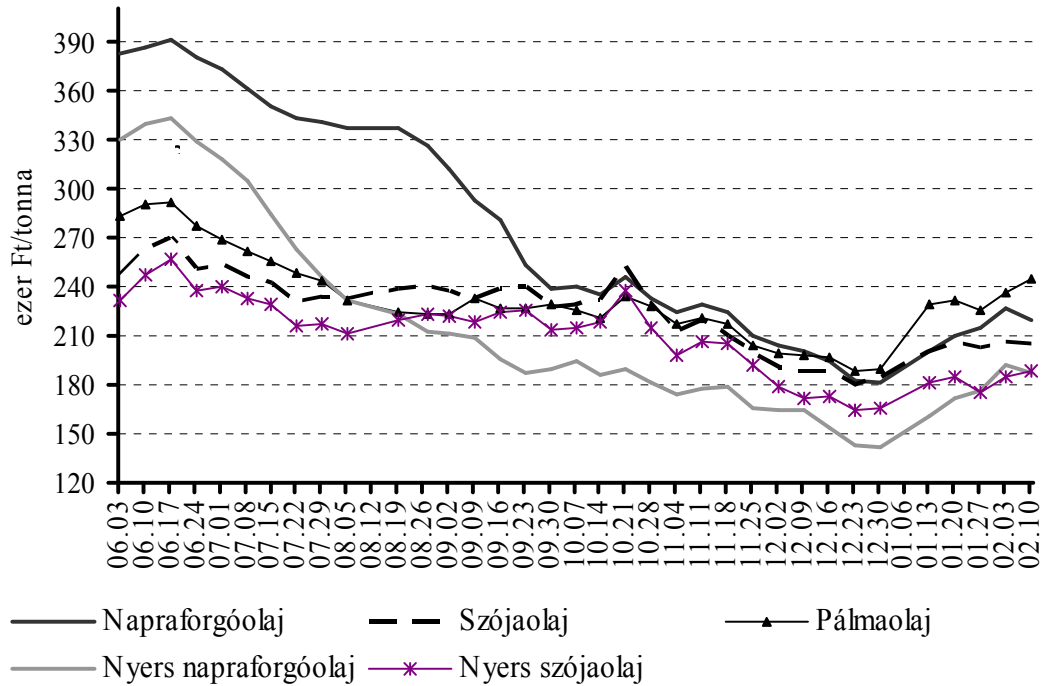
A repce különböző határidőre szóló kötési ára a párizsi tőzsdén

Forrás: MATIF Marché A Terme d' Instruments Financiers

5. ábra

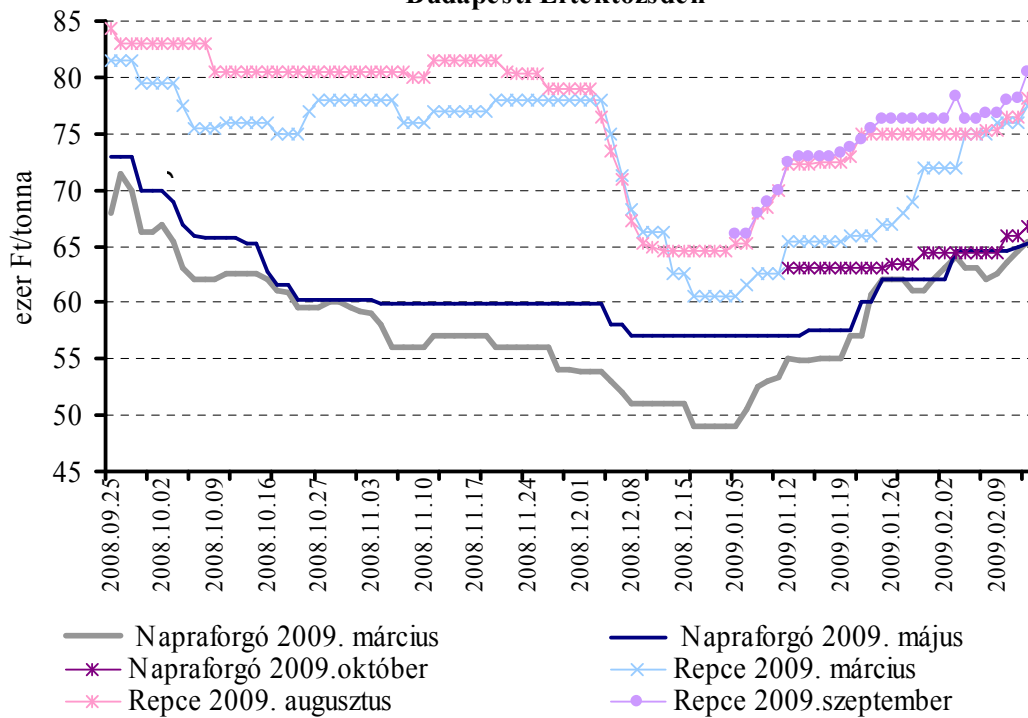
A növényi olajok heti átlagára a milánói tőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

A FONTOSABB HAZAI OLAJOSMAGVAK TERMELŐI, A BELŐLÜK KÉSZÜLT TERMÉKEK FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA

Megnevezés		2008. január	2008. december	2009. január	2009. január / 2008. január(%)	2009. január / 2008. december(%)
Ipari Napraforgómag	tonna	14 783	159 886	34 462	233,1	21,6
	Ft/t	103 698	71 357	63 639	61,4	89,2
Repcemag	tonna	-	20 500	19 164	-	93,5
	Ft/t	-	98 842	96 179	-	97,3
Nyers napraforgóolaj	tonna	136	-	1 036	762,3	-
	Ft/t	283 772	-	196 826	69,4	-
Napraforgódara	tonna	19 554	18 762	14 820	75,8	79,0
	Ft/t	37 916	26 071	25 215	66,5	96,7
Nyers repceolaj	tonna	-	4 961	2 976	-	60,0
	Ft/t	-	223 996	180 297	-	80,5
Repcedara	tonna	-	9 335	10 415	-	111,6
	Ft/t	-	26 709	25 697	-	96,2

Forrás: AKI

A NYERS NÖVÉNYOLAJOK ÁRA*

M. e.: Ft/t

Ország		Hollandia	Német- ország	Olasz- ország	Egyesült Államok	Magyar- ország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2009.01.27	178 964	-	176 834	-	-
	2009.02.03	184 914	-	191 934	-	176 693
	2009.02.10	186 979	-	186 543	-	-
Repcelaj	2009.01.27	169 022	167 317	-	-	185 925
	2009.02.03	173 263	170 276	-	-	-
	2009.02.10	-	169 849	-	-	-
Szójaolaj	2009.01.27	163 340	162 488	175 413	154 729	-
	2009.02.03	173 263	168 185	184 466	165 205	-
	2009.02.10	175 075	175 656	187 995	166 313	-

Forrás: AKI, ZMP, BM, CBOT, DARSS

* Fontosabb exportőr és importőr államok

EURÓPAI OLAJNÖVÉNY- ÉS DARAÁRAK

M. e.: Ft/t

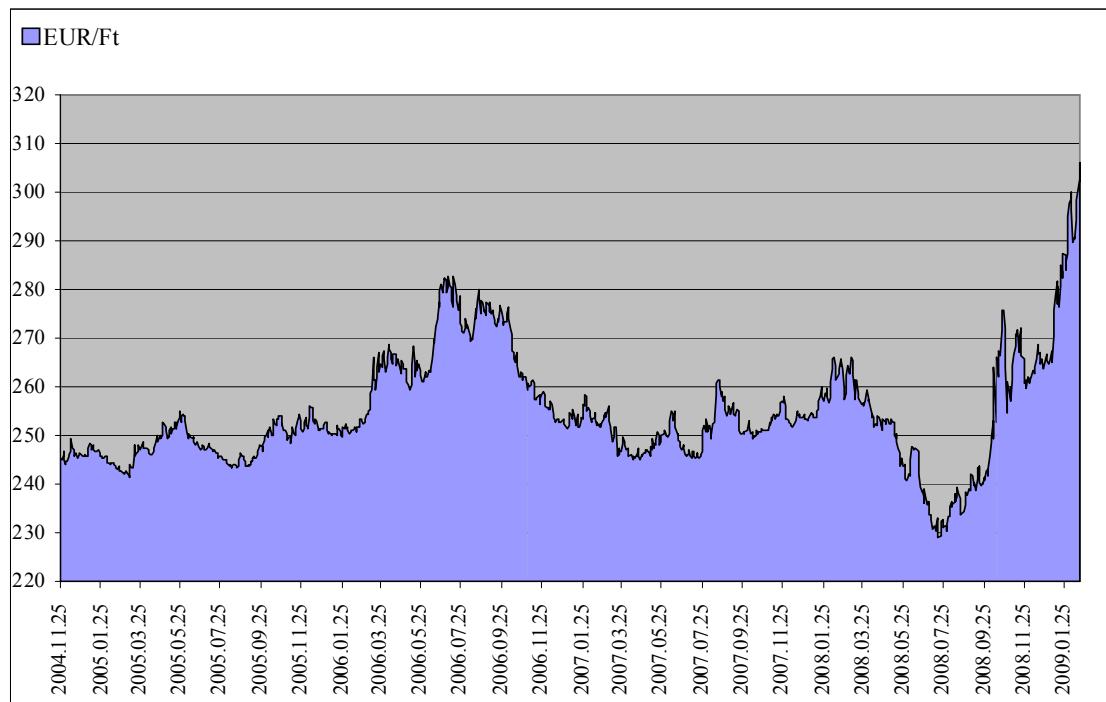
Ország		Hollandia	Francia-ország	Német-ország	Ausztria	Magyar-ország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2009.01.27	76 699	71 728	-	58 234	61 527
	2009.02.03	80 657	76 774	-	61 240	58 908
	2009.02.10	-	76 461	-	61 552	-
Napraforgódara**	2009.01.27	40 338	37 923	34 088	40 480	-
	2009.02.03	43 316	41 329	34 951	42 569	23 596
	2009.02.10	42 970	40 938	34 841	42 843	-
Repce	2009.01.27	83 801	81 670	78 599	73 858	-
	2009.02.03	83 047	86 154	80 570	74 085	98 127
	2009.02.10	85 505	80 424	79 118	74 908	88 327
Repcedara**	2009.01.27	50 849	52 837	50 564	43 321	26 306
	2009.02.03	48 992	60 045	52 278	47 050	27 465
	2009.02.10	49 358	54 773	52 552	47 180	-

Forrás: AKI, ZMP, BLPW, DARSS

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

** Fob ár

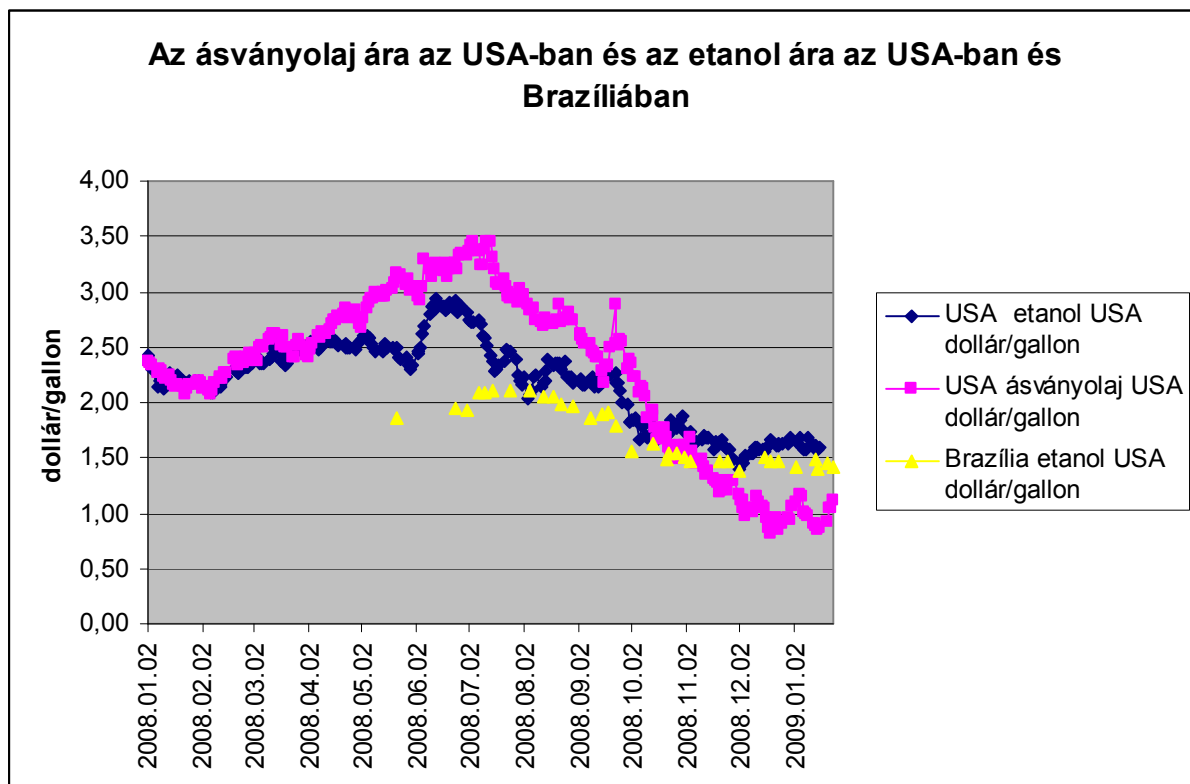
A FORINT ALAKULÁSA AZ EURÓHOZ KÉPEST

Biüzemanyag melléklet

A világ és Európa etanolpiacának helyzete

A biüzemanyag árára továbbra is jelentős hatással van az ásványolaj ára, amely 2009. január közepétől alacsony szinten ingadozott. A New York Mercantile (NYMEX) tőzsdén január 30-án az ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzéseinek értéke 41,68 USA dollár/barrel (0,99 USA dollár/gallon) volt. 2008 novembere óta, mind az amerikai, mind a brazil etanol ára meghaladja az ásványolajét. A Chicago-i tőzsdén az etanolt 2009. január 30-án legközelebbi határidőre 67,2 USA dollár/barrel (1,6 USA dollár/gallon) értékben jegyezték, míg a brazil etanol ára Santos kikötőben (FOB) 59,5 USA dollár/barrel (1,41 USA dollár/gallon) volt. Tekintettel arra, hogy az USA-ban erőteljesebben esett az etanol ára, mint Braziliában, a két nagy etanol-előállító ország terméke között az árkülönbség csökkent.

Forrás: Nymex, CBOT, Cepea

A 2008/2009-es gazdasági évben az USA kukoricatermésének 30%-át használta föl etanol előállításra (2007/2008-ban 23%-t). Az Informa Economica szakértői szerint az elkövetkező gazdasági évben a kukorica 34%-a kerül majd feldolgozásra. Az amerikai etanol-gyártást komoly kritika éri elsősorban az élelmiszeripar és a takarmányipar részéről a nagy mennyiségű kukorica felhasználása miatt, bár az USA etanol-termelésének jövedelmezősége az utóbbi hónapokban romlott, ami a termelés visszafogását eredményezte. A szakértők az etanol-termelés növekedési ütemének lassulásával számolnak.

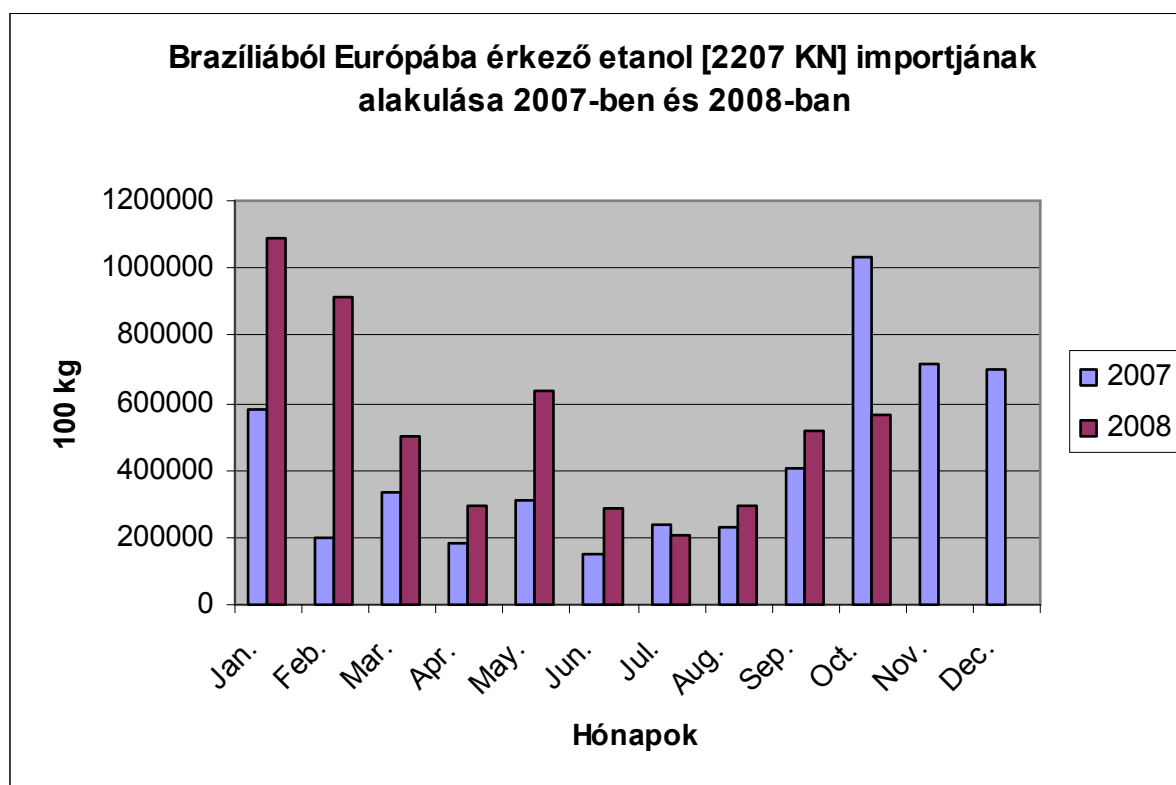
A 2008/2009. gazdasági évben Brazília két legfontosabb cukornád-termelő körzetében (Közép-, és Dél-Braziliában) január 1-ig összesen 496,717 millió tonna cukornádat termeltek, ami az

UNICA jelentése szerint 15,5%-kal több, az egy évvel korábban megtermelt mennyiségnél, annak ellenére, hogy 30 millió tonna cukornádat be sem takarítottak (2007 januárjáig 430,152 millió tonna volt). A cukornádat 298 sajtoló üzem folyamatosan dolgozta fel. Az ipar összesen 24,61 milliárd liter etanolt állított elő 2008/2009-ben, ami 21,4%-kal haladja meg az előző évi mennyiséget.

Braziliában az etanol árak az elmúlt év végi árakhoz viszonyítva gyakorlatilag változatlanok maradtak. 2008 utolsó hetében, illetve 2009 elején a brazil árak enyhe emelkedését az ünnepek miatt kialakult erőteljesebb belső fogyasztás indukálta. A brazil etanol iránti folyamatos és erős kereslet fenntartja a termelés növekedését.

A szakértők a 2009/2010. gazdasági évben azzal számolnak, hogy Brazília a cukortermelését 34,9 millió tonnára (2008/2009: 31,5 millió tonna) növeli. A cukortermelés növekedését a kedvező cukorárak gerjesztik. Ezzel párhuzamosan az etanol termelése csak mérsékelten fog bővülni. A kedvezőtlen világgazdasági helyzet miatt a szakértők véleménye szerint a brazil export csökkenése várható. A 2008/2009-ben exportált 5,05 milliárd liter etanol 2009/2010-ben akár 3,45 milliárd literre csökkenhet. Braziliában, Santos kikötőben a nem denaturált alkohol értéke 2009 januárjában 390-400 dollár/m³ (FOB) között mozgott (2008 szeptemberében 590-610 dollár/m³). A nem denaturált etanol iránti nemzetközi kereslet gyenge.

2009. január közepén Braziliából (Santos) Európába (Rotterdam) 60 dollár/tonnáért történt az etanol szállítása, amennyiben a teherhajó legalább 10 000 tonna bioüzemanyag szállítására alkalmas. Az Európán belüli szállítások értéke Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen (ARA) kikötőkből Nagy-Britanniába, Skandináviába vagy a Rajnán lefelé januárban decemberhez képest 20-25%-ot csökkent.

Forrás: EU Comext adatbázis

Az EU Braziliából érkező etanol importja 2008 első felében jelentősen meghaladta a 2007. évit, a nyári hónapokban a különbség már mérséklődött, októberben pedig már a behozatal az előző év szintje alá süllyedt. Európában az etanol-termelés alapját képező gabonafélékből – takarmánybúza, rozs, árpa, kukorica – az előző évet meghaladó termésmennyiséget takarítottak be 2008-ban. Ez a négy gabonaféle képezi az európai etanol-gyártás alapanyagának 60%-át. A COCERAL közlése szerint az EU-27 2008-ban összesen 310 569 ezer tonna gabonát termelt (2007-ben 254 275 ezer tonna). A takarmánybúza legkorábbi határidőre szóló jegyzése az angol tőzsdén (LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange) júliusban még 120-127 font/tonna (170,83-180,8 dollár/tonna) között mozgott, míg októberben 89-99 font/tonna (126,7-140,94 dollár/tonna) (2007 októberében 150-170 font/tonna – 213,54-242,01 dollár/tonna) volt.

A francia és az olasz intervenciós ügynökségek szerint januárban még legalább 150 000 hl boralkoholt is fel fognak használni etanol előállítására.

**Nem denaturált (99,3-99,8%)
etanol ára**

	(euró/m ³)
2009. január 05.	490
2009. január 12.	500
2009. január 19.	485
2009. január 26.	495
2009. február 02.	497

Forrás: Kingsman

Megjegyzés: spot ár, T2-es termék

ARA: Amsterdam-Rotterdam-
Antwerpen

A gazdasági válság következményei októbertől váltak érezhetővé Európában, a hitelfelvétel nehezedett, néhány termék ára ingadozóvá vált, ezen kívül az etanol árára az alacsony nyersolaj ár továbbra is nyomást gyakorolt.

A kereslet 2009 januárjában gyenge maradt Rotterdamban, a kereskedők véleménye szerint februártól áremelkedés lehetséges. Az etanol ára 485-500 euró/m³ között mozgott (2008. január: 560 euró/m³).

Az őszi folyamán az európai bioüzemanyag-előállítók várakozással tekintettek az Európai Parlament decemberi megújuló forrásokból előállított energiákra vonatkozó javaslatára is. A parlamenti és tanácsi irányelv közzététele 2008. december 17-én történt meg (P6-TC-COD(2008)0016). A dokumentum a gazdasági válság ellenére megerősítette a megújuló energiákra vonatkozó, 2020-ig összességében 20%-os célkitűzést, míg a közlekedésben a 10%-os bekeverési arány elérését. A javaslat kimondja, hogy az Európai Unióban az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, valamint az energia importtól való függőséget a megújuló energiákkal, illetve az energiahatékonyság fokozásával kell csökkenteni, ennek érdekében gyorsítani kell a megújuló energiákkal kapcsolatos fejlesztéseket. A közlekedési ágazat területén az energiafogyasztás csökkentésére és a közlekedés energiahatékonyságára kell törekedni. Az Európai Uniónak a fentiek értelmében kell meghoznia a megfelelő intézkedéseket, beleértve a bioüzemanyag-termelés és felhasználás fenntarthatóságának feltételeit. A dokumentum a szénlelőhelyeken és a biodiverzitást kedvezőtlenül befolyásoló területeken korlátozza a bioüzemanyag célú mezőgazdasági termelést, viszont támogatja a kimerült földterületek helyreállítását és az azon történő termelést.

Bibliográfia:

FO lichts: World ethanol price report 2009. január 19.

Biofuels Bioproducts Biorefining 2009. 1. szám

Thomson Reuters biofuel weekly

Az Európai Közösségek Bizottsága. Az Európai Parlament 2008. december 17-i jogalkotási állásfoglalása a megújuló forrásokból előállított energia támogatásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (COM(2008)0019-C6-0046/2008-2008/0016(COD) 2008. december 17.

Cepea piaci jelentés 2009. január

Cepea= Center de Estudos Avancados em Economia Aplicada

Coceral= Comité du Commerce des céréales, aliments du bétail, oléagineux, huile d'olive, huiles et graisses et agrofournitures

Unica= Uniao da Industria de cana-de-agucar

A **Gabona és Ipari Növények** kiadvány kéthetente jelenik meg.
A Piac-információs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájárulás térítésmentes.

A Gabona és Ipari Növények kiadványon kívül kínáljuk még az

Élőállat és Hús
Tej és Tejtermékek
Baromfi
Zöldség, Gyümölcs és Bor
kiadványokat is

A Tej és Tejtermékek kiadvány havonta jelenik meg, a többi kéthetente.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt, tel. 1-476-3064

Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci árairól is. A hazai és külpiaci ártendenciák összehasonlítása, valamint a világpiaci folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyíthetik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg e termékek külpiacon való elhelyezését is.

KIADJA

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1-476-6092
Fax: (0036) 1-217-8111
Internet: www.aki.gov.hu
E-mail: akii@akii.hu